

Petőfi Sándor: A Tisza

Nyári napnak alkonyulatánál
Megállék a kanyargó Tiszánál
Ott, hol a kis Túr siet beléje,
Mint a gyermek anyja kebelére.

A folyó oly símán, oly szelíden
Ballagott le parttalan medrében,
Nem akarta, hogy a nap sugára
Megbotolják hajjai fodrába'.

Síma tükrén a piros sugárok
(Mint megannyi tündér) táncot jártak,
Szinte hallott lépteik csengése,
Mint parányi sarkantyúk pengése.

Ahol álltam, sárga fövény-szőnyeg
Volt terítve, s tartott a mezőnek,
Melyen a levágott sarju-rendek,
Mint a könyvben a sorok, heverték.

Túl a réten néma méltóságban
Magas erdő: benne már homály van,
De az alkony üszköt vet fejére,
S olyan, mintha égne s folya vére.

Másfelől, a Tisza tulsó partján,
Mogyoró- s rekettye-bokrok tarkán,
Köztök egy csak a nyílás, azon át
Látni távol kis falucska tornyát.

Boldog órák szép emlékeképen
Rózsafelhők usztak át az égen.
Legmesszebről rám merengve néztek
Ködön át a mármarosi bércek.

Semmi zaj. Az ünnepélyes csendbe
Egy madár csak néha füttyentett be,
Nagy távolban a malom zugása
Csak olyan volt, mint szunyog dongása.

Túlhan, vélem átellenben épen,
Pór menyecske jött. Korsó kezében.
Korsaját mig telemerítette,
Rám nézett át; aztán ment sietve.

Ottan némán, mozdulatlan álltam,
Mintha gyökeret vert volna lábam.
Lelkem édes, mély mámorba szédült
A természet örök szépségétül.

Juhász Gyula: Tiszai csönd

Hálót fon az est, a nagy, barna pók,
Nem mozdulnak a tiszai hajók.

Egyiken távol harmonika szól,
Tücsök felel rá csöndben valahol.

Az égi rónán ballag már a hold:
Ezüstösek a tiszai hajók.

Tüzeket raknak az égi tanyák,
Hallgatják halkán a harmonikát.

Magam a parton egymagam vagyok,
Tiszai hajók, néma társatok!

Ma nem üzennek hívó távolok,
Ma kikötöttünk itthon, álmodók!

Oh természet, oh dicső természet!
Mely nyelv merne versenyezni véled?
Mily nagy vagy te! mentül inkább hallgatsz,
Annál többet, annál szebbet mondasz. -

Késő éjjel értem a tanyára
Friss gyümölcsből készült vacsorára.
Társaimmal hosszan beszélgettünk.
Lobogott a rőzseláng mellettünk.

Többek között szoltam én hozzájuk:
"Szegény Tisza, miért is bántjátok?
Annyi rosszat kiabáltok róla,
S ő a föld legjámborabb folyója."

Pár nap múlva fél szenderegésemből
Félrevert harang zugása vert föl.
Jön az árvíz! jön az árvíz! hangzék,
S tengert láttam, ahogy kitekinték.

Mint az örült, ki letépte láncát,
Vágtatott a Tisza a rónán át,
Zúgva, bőgve törte át a gátot,
El akarta nyelni a világot!

Juhász Gyula: A Tisza (részlet)

A vándor

Ki vagy, te szélszélves
Te szőke víz,
Te lusta, te széles,
Nyugalmas, édes,
Kinek kurta útja
Csak a magyar pusztá
Földjére visz?
Ki vagy, te csapongó,
Te büszke víz,
Te szilaj, te rontó,
Te gátakat bontó,
Kinek törtetése
A Duna ölébe
Sietve visz?

A Tisza

Én vagyok a magyarság
Csöndes, nemes folyója,

Kevély, heves folyója,
Anyám csupán ez ország
És ringatom e róna.

A vándor

Honnan jössz oly sietve,
Oly tündökölvén, vígan,
Hogy az ég is nevetve
És száz színű selyembe
Fürdik meg habjaidban?

A Tisza

Keletről jövök én,
Mint a szent, örök fény,
A mesés napkelet
Hozta e nemzetet,
Ahol Verecke áll,
Ahol a honszerző
Magyart legelőször
Köszönté e táj.

Ady Endre: A Tisza-parton

Jöttem a Gangesz partjairól,
Hol álmodoztam déli verőn,
A szívem egy nagy harangvirág
S finom remegések: az erőm.

Gémes kút, malom alja, fokos,
Sivatag, lárma, durva kezek,
Vad csókok, bambák, álom-bakók.
A Tisza-parton mit keresek?

Hol a szláv borongás
A magyarba olvad
És sírva-vígadva
Az én morajomba
Indulót dalolnak.
Azért oly csöndes,
Haloványszőke
Később futásom
És oly kanyargó,
Merengve tartó
A bolyongásom,
Mert ezer év borúja,
Felhője száll fölöttem.
A Sajó habja súgja,
Mi volt a mohi mezőben,
Ezer év nagy borúja
S dicső emléke éled,
Ha Alpárnál visz utam,
Hol, mint a harc turulja,
Kóválygón Délre térek.